

לוחמים 1970

(המשך ממעמד 11)

צריך לעשות. אך לא בגלל שאני שונא את מוחמד או את סעוד. קיבלתי פקודה, אני מבין את הפקודה. זה לא עבודה של רובוט. אני יודע מה אני עושה. אני יודע גם למה אני עושה, למה אני חושב ואני יודע למה אני צריך להתנגד. ואני עושה את זה, לא בגלל שיש לי שינאה עיוורת אליו. אם אני חוזר לצבא, אני בתוך כלל שיש לו משימה מסוימת — להגן על הארץ. ברגע שאני חוזר לצבא — אני חי את זה. אם יש היתקלות אני לא אהרוג? אני אהרוג כמו נמר! בדיוק כמו שנהגתי לעשות. אתה בתור חייל הרגת,

אתה מסתכל בעיניים של המחבל. ואתה לא יכול להרוג אותו ככה סתם!

מצעת — אתה לא תחבוש אותו? אני הייתי חובש אותו! ברגע שאני לוקח אותו בתור שבוי, דבר ראשון כמו אדם.

חנן: גם הערבים וגם אנחנו בני-אנוש. נולדנו שווים ונמות שווים. זה שאנחנו נמציאים משני עברי המיתר, זה רק בעייה שלנו ושלם.

***

"שיחיה במדינה ערבית"

חנן: אתה מוכן שערבי יסתובב לך בין הרגליים?
חנן: מבחינה תיאורטית נניח שהייתי מוכן. אבל אם לזכור את כל תולדות הערבים, אם נתחיל מהאיסלם, יש שם שינאה ליהודים. ואת האיסלם אי אפשר לשנות. (קריאה: זה לא אמת, חנן!)
חנן: זה אמת, כי אם תפתח פעם ספר קוראן, תראה שיש שם הטפה לשינאה ליהודים.

נועם: כל דת רואה את עצמה כדת הנכונה היחידה. גם הנצרות, גם היהדות וגם האיסלם.
חנן: אבל היהדות לא מטיפה להשמדת עמים אחרים.

נועם: לא להשמיד עמים אחרים, אלא להשמיד את המאמינים באיסלם.
חנן: הערבים מוכנים לחיות איתנו בשלום כשהם ישלטו פה וכל יום שני-שלישי יעשו איוה פוגרום קטן. כך הם מוכנים לחיות. אבל כך אני לא מוכן לחיות.

אני רוצה לחיות כשלבנים שלי יהיה טוב פה, וביטחון, וששום ערבי לא יתנכל לחיי. ואם הערבי לא יכול להתאפק, אז

חנן

הזמן הוא רק מתנכל לחיינו, או שיחיה במדינה ערבית ולא במדינת-ישראל.

***

"ד,פתח' מתנרבים בשביב כסף"

ישי: צריך לזכור שיש הבדל בין חייל מצרי ובין פתח. חייל מצרי עושה את זה בעל כורחו. מפני שאין לו ברירה. לא פעם היינו מסתכלים עליהם מבעד הטלסקופים. אתה רואה שזה בסך-הכל איוה פלאח מסכן. אולי עכשיו רמת החיילים קצת עלתה. אבל הפתח, לדעתי, הוא חלאת-אדם...

יואל: לא נכון, הפתח הוא לא חלאת-אדם. הם בדיוק אותם אנשים כמו הפלאח הערבי, אבל יש להם אידיאלים.

ישי: שמעתי דיעה שכל הפתחים עושים את זה בעד כסף.
(קריאות ביניים).

שמשי: אתה יודע למה הם חלאת-אדם? כי הם לא נלחמים נגד צבא.

חנן: רגע, האצ"ל תמיד נלחם רק בצבא הבריטי?
שמשי: אבל אין להם מטרות בכלל.

אם הם הרגו זקנה, זה מטרות? הם יעזרו למישהו? הם יעזרו לעצמם?

חנן: כן, הם חושבים שעליידי זה הם יצליחו למוטט את מדינת-ישראל, וזו המטרה שלהם — לא משנה באיזו דרך. נכון, מבחינה הומאנית זה לא מוסרי. אבל בשביל זה צריך להבין את המנטאליות הערבית.

ולכן אתה לא יכול להתייחס אל הערבי כמו אל אדם כמו.

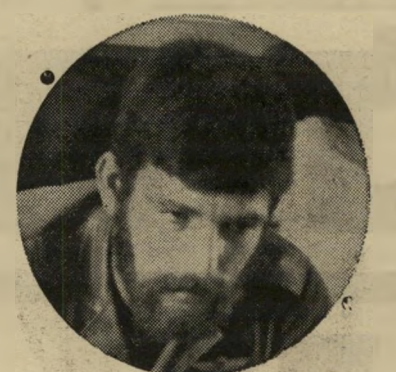
שמשי: אני אשאל אותך, אתה לפני כמה דקות אמרת שערבי ויהודי זה אותו דבר...
חנן: לא אמרתי אותו דבר...
שמשי: כולם בני-אנוש, נכון? או אל תסתכל על המנטאליות שלהם. אתה חונכת

בבית לא דתי, אני חונכתי בבית דתי. או אתה לא בן-אדם בגלל שחונכת בבית לא דתי? זאת השאלה.
חנן: שמש, אני מסתכל להם בעיניים כשהוא אל שוהה, והם מסתכלים עליך בצורה אחרת. כי הם קיבלו חינוך לגמרי שונה. זה ההבדל.
שמשי: נכון.
חנן: או זהו. אבל זה לא אומר שבגלל שהוא מתנהג כמו פרא-אדם גם אני אתנהג כפרא-אדם.

***

"דיברת פעם עם איש, פתח'?"

שמשי: אני לא אומר שצריך להיגרר אחריו. אני רק טוען שהפתח הם חלאת-אדם. המטרות שלהם זה לא מטרה.
חנן: מנין לך? אתה דיברת עם איש פתח פעם?
שמשי: אני לא דיברתי, וזה לא מעניין אותי.
חנן: או מאיפה אתה יודע?

יואל

שמשי: עובדות, עובדות...
חנן: אלו עובדות?
שמשי: כשאתה קורא בעיתון שהם הגיעו לאיוה בית ותינוקות נהרגו, ואשה זקנה נהרגה. עובדות כאלו.
חנן: כפר קאסם אומר לך משהו? (קריאות ביניים, צעקות).
חנן: אני לא מקבל את זה כדוגמה, אבל הפתח יביא לך את כפר קאסם כדוגמה מציון.

אריה: שמע, אתה פה מערב תחומים שבכלל לא שייכים לעניין הזה. תן לי להסביר לך מה אני חושב על העניין הזה. אם להשוות בין הפתח והאצ"ל והלח"י, אז זה היה ככה: האצ"ל והלח"י דפקו בעיקר את הצבא האנגלי. את התנהגה הם דפקו רק כשלא היתה להם ברירה, ולא מתוך כוונה תחילה.

אבל המטרה המוצהרת של הפתח היא לגרום לדמורליזציה כמה שיותר גדולה בקרב העם, זאת אמרת לתקוף את הקיבוץ צים, לתקוף את יישובי-הספר, להרוג כל מי שבא ליד: זקן, צעיר, ילד, אשה — להרוג כמה שיותר. וזה בניגוד לצבא הערבי שיוצא לדפוק את הצבא שלנו. לכן, את הפתח צריך להרוג ולרצוח ול-

"אתה מוכן שערבי יסתובב לך בין הרגליים?"

חסל כמה שיותר — שלא כמו את הצבא המצרי או הירדני הסדיר שבו אנו נלחמים.

***

"אסור לזכור שמודנו בן-אדם"

ג'ורא: נועם שאל קודם אם הסתכלת פעם על החייל המצרי, אם גם הוא אדם. אז לדעתי אסור לנו, בתור חיילים, לנגוע בבכועאי הזו, משום שאם אתה נמצא במצב מלחמה, ונתחיל לגלוש לנושא את החייל, האוייב, שנצב מולנו, הוא גם כן אדם — או אנחנו שטוט לא נוכל למלא את מה שאנחנו צריכים למלא, כבנאמנות.

נועם: לדעתי — בדיוק להיפך: רק אם נזכור שמולנו ניצב גם כן אדם —

הסיורים בתעלה וכל דבר אחר בלי לשנוא אותם. אני שונא אותם, בגלל זה אני יכול לה-נוכל למלא את תפקידינו בנאמנות.
אמיר: ג'ורא, אני רוצה להגיד לך משהו. אנחנו יושבים פה, בעצם, כמו ש-היה בשיה-לוחמים. גם שם דיברו אנשים המון על המחשבות שלהם. אני חושב שאם אתה לא שונא את האנשים שאתה נלחם נגדם, או אתה לא יכול לעשות את זה ביעילות, זה דבר ראשון. דבר שני, אני לי יודע איך אתה יכול לעשות את

נועם

רוג אותם. מפני שהם הרגו את החברים שלי, ומפני שהם עולים על החברים שלי. בגלל זה אני שונא אותם. (קריאות ביניים).
עכשיו שמע הלאה. ייתכן שיש לי תכור-נה בהמית או לא בהמית, אבל עליידי זה שאני הורג ערבים... (קריאות ביניים).

***

"אינני מוכן להיחם שדושים שנה"

ג'ורא: רגע, אני חקא בכלל חושב אחרת. אתה אומר שאני לא יכול לעשות את הסיורים ואת כל המיבצעים בצבא בלי לשנוא את האוייב. או זה לא כך.
אם אני מכיר בזה שאני ממלא את החו-בה שלי למולדת, או לא נקרא לזה מולדת — אם אני מכיר שאני עושה את מה ש-אני צריך לעשות, אני לא צריך בכלל לש-נוא את האוייב שלי.
להיפך, זה אולי נתון פתח ותקפה לע-תיד, כי אני בטוח שאף אחד פה לא מוכן להמשיך ולהילחם, אולי חוץ מחנו, כמו שהוא אמר קודם, עוד עשר ועשרים ושלו-שים שנה. אנחנו רוצים שאם לא אנחנו,

"רק אם נזכור שהאוייב מולנו הוא אדם — נוכל להיחם בנאמנות!"

או לפחות הבנים שלנו יחיו פה במדינה גורמלית, בלי מלחמה. אבל אם אנחנו חיים, ונלחמים, תוך כדי שינאה, אז זה לא יוכל לבוא. אני מאמין שגם החייל המצרי שנלחם מולנו לא נלחם מתוך שינאה, אלא מתוך זה שהוא חייל, מתוך זה שהוא ממלא את מה שאומרים לו.

אמיר: אני רוצה עכשיו להעיר בקשר לדבר נוסף. אני חושב שלבעייה של הער-בים אין בכלל סוף. נוצר מין מצב כזה בארץ, אולי אתם לא יודעים מזה. אבל ככל שאתה מנסה לפתח יותר את הערבים, כך הם יותר שונאים אותך. הערבים בארץ שונאים אותך, כי הם יודעים שלעולם לא יצליחו לזגוע לאיפה שאתה נמצא. (קריאות ביניים).

***

"אהרוג נשים וילדים"

רגע, חבר'ה, אתם מדברים בלי לדעת. אני לא מסלף שום עובדות. תתעניינו קצת